

ВИСНОВОК

антикорупційної експертизи проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для розрахунку за борги перед авіакомпаніями за перевезення громадян під час карантину та в період запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2»

Картка проекту

Розробник проекту постанови: Міністерство інфраструктури України	Мета проекту постанови – нормативно-правове визначення механізму використання коштів (у сумі 104 млн грн), передбачених у державному бюджеті на 2021 рік за програмою 3108090 «Розрахунки за борги перед авіакомпаніями за перевезення громадян під час карантину та в період запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2»	Проект постанови надіслано відповідно до § 37 ² Регламенту Кабінету Міністрів України
--	---	--

Резюме антикорупційної експертизи

За результатами антикорупційної експертизи проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для розрахунку за борги перед авіакомпаніями за перевезення громадян під час карантину та в період запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» (далі – проект постанови та проект Порядку відповідно) Національне агентство виявило корупціогенні фактори, які унеможливають його прийняття у запропонованій редакції, а саме:

- відсутність вичерпного переліку документів, які додаються до заяви українського авіаперевізника для розгляду питання про покриття понесених ним витрат;
- невизначеність процедури розгляду заявок авіакомпаній спеціально створеною комісією при Державній авіаційній службі України (далі – Державіаслужба).

Опис виявлених корупціогенних факторів

1. Неналежне визначення компетенції органів державної влади чи органів місцевого самоврядування, повноважень осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування

1.1. Проектом постанови встановлюється право українських авіаперевізників на компенсацію понесених ними витрат при здійсненні порожніх міжнародних рейсів з України під час карантину та в період запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою перевезення громадян, що перебували за кордоном, до України.

Згідно з положеннями п. 6 проєкту Порядку реалізація зазначеного права здійснюватиметься шляхом подання українськими авіаперевізниками заявки та відповідних підтвердних документів до Державної авіаційної служби України.

Форма заявки визначена у додатку до проєкту Порядку, однак вичерпного переліку підтвердних документів, які повинні додаватися до заявки, проєкт Порядку не містить.

Відсутність вичерпного переліку підтвердних документів, які авіаперевізникам потрібно додати до заявок, створює умови для необґрунтованого завищення витрат, а також реалізації дискреційних повноважень членами комісії при Державіаслужбі під час прийняття рішення про визнання документів належними, достатніми та такими, що підтверджують понесені витрати.

Враховуючи викладене, для забезпечення прозорої процедури компенсації та усунення ймовірності штучного завищення витрат, які підлягатимуть відшкодуванню з бюджету, у редакції проєкту Порядку доцільно визначити вичерпний перелік розрахункових/первинних документів, які підтверджують факт проведення відповідних господарських операцій авіаперевізниками та можуть слугувати джерелом підтвердження понесених витрат.

Рекомендації НАЗК:

визначити у проєкті Порядку вичерпний перелік розрахункових/первинних документів, які братиме до уваги комісія при Державіаслужбі під час розгляду отриманих заявок від українських авіаперевізників для відшкодування відповідних понесених ними витрат;

встановити у проєкті Порядку заборону на можливість витребування від авіаперевізників додаткових документів, крім тих, які підтверджують понесені ними фінансові витрати.

1.2. У положеннях п. 7 проєкту Порядку пропонується створити комісію при Державіаслужбі для розгляду заявок авіакомпаній та надання рекомендацій керівнику відповідального виконавця бюджетної програми (Голові Державіаслужби) здійснити виплати бюджетних коштів.

Проте у проєкті Порядку в цілому не визначено процедури опрацювання заявок авіакомпаній на предмет відповідності зазначених у заявці сум наданим підтвердним документам. Зокрема, незрозумілим є алгоритм дій комісії у разі, якщо наданими документами підтверджується понесення авіаперевізником лише частини витрат, зазначених у заявці.

Так, п. 7 проєкту Порядку передбачає мандат комісії на залишення заявки без розгляду у разі порушення вимог до її оформлення, а також «виявлення неповної інформації у заявці» та «виявлення невідповідності заявлених сум, понесених українським авіаперевізником, наданим підтверджуючим документам та/або ненадання таких документів».

Зазначене не дає змоги чітко розмежувати підстави для прийняття відповідних рішень та в цілому визначити підстави для визнання інформації у заявці «неповною». Враховуючи це, запропонований підхід до регулювання повноважень комісії створює надмірний рівень дискреції у її діяльності, що може призвести до реалізації корупційних ризиків та прийняття упереджених рішень в інтересах окремих авіаперевізників.

Також у проєкті Порядку не визначено черговості розгляду отриманих заявок, що може стати корупційним ризиком у роботі комісії та призвести до лобіювання інтересів окремих авіакомпаній в умовах обмеженого бюджетного фінансування таких програмних цілей. Крім того, у проєкті відсутній чіткий строк розгляду заявок комісією.

З урахуванням викладеного невизначеність процедури розгляду членами комісії отриманих матеріалів та відсутність прозорого механізму прийняття рішення щодо здійснення виплат, сприяє виникненню корупційних ризиків у роботі уповноважених посадових осіб, що зумовлює необхідність доопрацювання проєкту.

Рекомендації НАЗК:

визначити черговість розгляду заявок комісією відповідно до дат їх реєстрації у Державіаслужбі;

встановити строк розгляду заявок;

визначити процедуру встановлення відповідності заявлених українськими перевізниками фінансових витрат, які потребують компенсації; передбачити повноваження комісії на прийняття рішення про часткову компенсацію у межах витрат, підтверджених документами, або залишення заяви без розгляду у вичерпному переліку випадків;

виключити з переліку підстав для залишення заявок без розгляду умову щодо виявлення комісією неповної інформації у заявці.

Висновок:

проєкт постанови містить корупціогенні фактори та потребує доопрацювання з урахуванням наведених рекомендацій.

**Голова Національного агентства
з питань запобігання корупції**

Олександр НОВІКОВ